

Številka: 02100-12/2021/4

Datum: 14. 10. 2021

Na podlagi petega odstavka 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14 in 55/17) v zvezi z drugim odstavkom 251. člena Zakona o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/06 – uradno prečiščeno besedilo, 105/06 – ZUS-1, 126/07, 65/08, 8/10, 82/13 in 175/20 – ZIUOPDVE) je Vlada Republike Slovenije o pritožbi Društva za proučevanje in ohranjanje metuljev Slovenije, Večna pot 111, 1000 Ljubljana, ki ga zastopa predsednik Andrej Peternel, zoper odločbo Ministrstva za okolje in prostor št. 215-21/2021-2550-4 z dne 24. 5. 2021 v upravni zadevi preverjanja izpolnjevanja pogojev na 97. redni seji dne 14. 10. 2021 pod točko 3. 6 izdala naslednjo

ODLOČBO

1. Pritožbi se ugotovi, odločba Ministrstva za okolje in prostor št. 215-21/2021-2550-4 z dne 24. 5. 2021 se odpravi.
2. Društvo za proučevanje in ohranjanje metuljev Slovenije, Večna pot 111, 1000 Ljubljana, izpolnjuje pogoje po 4. členu Zakona o spremembah Zakona o ohranjanju narave (Uradni list RS, št. 82/20).
3. Stroški postopka niso nastali.

Obrazložitev

Z izpodbijano odločbo št. 215-21/2021-2550-4 z dne 24. 5. 2021 je Ministrstvo za okolje in prostor na podlagi 4. člena Zakona o spremembah Zakona o ohranjanju narave (Uradni list RS, št. 82/20; v nadaljnjem besedilu: ZON-E) odločilo, da Društvu za proučevanje in ohranjanje metuljev Slovenije, Večna pot 111, 1000 Ljubljana (v nadaljnjem besedilu: pritožnik), preneha status nevladne organizacije v javnem interesu na področju ohranjanja narave, ker ni izpolnjevalo pogojev.

Zoper izpodbijano odločbo je pritožnik kot upravičena oseba v zakonitem roku vložil pritožbo, zato je Ministrstvo za okolje in prostor kot organ prve stopnje (v nadaljnjem besedilu: organ prve stopnje) v zvezi s pritožbo zoper izpodbijano odločbo na podlagi 240. člena Zakona o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/06 – uradno prečiščeno besedilo, 105/06 – ZUS-1, 126/07, 65/08, 8/10, 82/13 in 175/20 – ZIUOPDVE; v nadaljnjem besedilu: ZUP) ugotovilo, da je pritožba dovoljena, pravočasna in da jo je vložila upravičena oseba.

Pritožbeni organ ugotavlja, da je organ prve stopnje pritožniku na elektronski naslov poslal poziv št. 215-24/2020-1 z dne 6. 11. 2020, s katerim je bil pritožnik opozorjen na določila 137. člena Zakona o ohranjanju narave (Uradni list RS, št. 96/04 – uradno prečiščeno besedilo, 61/06 – ZDru-1, 8/10 – ZSKZ-B, 46/14, 21/18 – ZNOrg, 31/18 in 82/20; v nadaljnjem besedilu: ZON) in 4. člena ZON-E. ZON-E v prvem odstavku 4. člena določa, da morajo nevladne organizacije na področju ohranjanja narave, ki so pridobile status nevladne organizacije v

javnem interesu na podlagi 137. člena ZON, svojo organizacijo in dejavnosti prilagoditi določbam tega zakona v šestih mesecih po njegovi uveljavitvi. V drugem odstavku navedeni člen določa, da se šteje, da nevladne organizacije iz prejšnjega odstavka izpolnjujejo pogoje iz druge točke drugega odstavka 137. člena ZON, če ima društvo najmanj 50 aktivnih članov, pri čemer se šteje, da je član aktiven, če je bil tekoče in šest mesecev po uveljavitvi tega zakona udeležen na zboru članov in plačal članarino. V tretjem odstavku 4. člena ZON-E je določeno, da nevladnim organizacijam iz prvega odstavka tega člena, ki v šestih mesecih po uveljavitvi tega zakona ne prilagodijo svoje organizacije in dejavnosti določbam tega zakona, preneha status nevladne organizacije v javnem interesu, kar ugotovi minister z odločbo.

Organ prve stopnje je od pritožnika 21. decembra 2020 prejel obvestilo, da pritožnik izpolnjuje pogoje za status javnega interesa na področju ohranjanja narave. Pritožnik je navedel, da je med 7. in 11. decembrom izvedel zbor članov oziroma izredno skupščino, na kateri je v spletni anketi sodelovalo 65 članov, od vseh sodelujočih na izredni skupščini pa je članarino poravnalo 64 članov. Pritožnik je poleg obvestila priložil izjavo glede izpolnjevanja pogojev, ki veljajo za ohranitev statusa nevladne organizacije v javnem interesu na področju ohranjanja narave po tretjem odstavku 137. člena Zakona o ohranjanju narave, v kateri je pritožnik navedel, da je imel v letu 2020 78 članov.

Pritožbeni organ nadalje ugotavlja, da je organ prve stopnje po uradni dolžnosti uvedel upravni postopek za preverjanje, ali pritožnik izpolnjuje pogoje iz 4. člena ZON-E. V ta namen je organ prve stopnje pritožniku z osebno z vročitvijo poslal poziv št. 215-21/2021-2550-2 z dne 22. 2. 2021, ki je bil pritožniku vročen 4. marca 2021. V pozivu z dne 22. 2. 2021 organ prve stopnje navaja obveznosti pritožnika po 4. členu ZON-E. Zaradi ugotavljanja pravno pomembnih dejstev je organ prve stopnje od pritožnika zahteval dostavo seznama oziroma podatke o članih društva z njihovimi imeni in priimki ter vsemi drugimi podatki (ki bi omogočali izvedbo ugotovitvenega postopka ter preveritev dokumentov in trditev), podatke o poimensko udeleženih članih na zboru članov, podatke o poimensko plačanih članarinah članov, dokazila o plačani članarini, dokazila o plačilih, iz katerih je razvidno vplačilo posameznega člana, dokazila o članstvu in statusu aktivnega člana. Organ prve stopnje je poleg tega zahteval zapisnike zbora članov, overjene s podpisi članov verifikacijskih komisij in delovnih teles (izvoljenih na zboru v skladu s statutom društva).

Pritožnik je na poziv prvostopenjskega organa št. 215-21/2021-2550-2 z dne 22. 2. 2021 odgovoril 19. marca 2021 (tega dne je bil odgovor evidentiran pri izvajalcu poštnih storitev), in sicer, da pritožnik v najkrajšem možnem času predlaga sestanek, na katerem bi pritožnik omogočil vpogled v zahtevane dokumente. Pritožnik je navedel, da je med 7. in 11. decembrom 2020 izvedel dopisno izredno skupščino v obliki spletne ankete. Tak način izvedbe je priporočil Center za informiranje, sodelovanje in razvoj nevladnih organizacij in po istem postopku so izpeljali že skupščino marca 2020. Veljavnost take izvedbe skupščine pa je potrdila Upravna enota Ljubljana. Pritožnik je nadalje pojasnil, da po njegovem mnenju ne obstaja pravna podlaga za sporočanje osebnih podatkov članov društva, zato je predlagal, da se vpogled v zahtevane dokumente opravi na sedežu pritožnika ali organa prve stopnje. V dopisu z dne 22. 2. 2020 je pritožnik pojasnil tudi, da je zakoniti zastopnik pritožnika Andrej Peternel ter pojasnil simbol in pečat. V prilogi je pritožnik dodal veljavni statut in izpis iz AJ PES, ni pa priložil odločbe Upravne enote Ljubljana z dne 30. 7. 2020, s katero je potrdila pravilnost izvedbe izredne skupščine.

Organ prve stopnje je na podlagi razpoložljivih podatkov sprejel odločbo št. 215-21/2021-2550-4 z dne 24. 5. 2021, v kateri je odločeno, da status v javnem interesu na področju ohranjanja narave pritožniku preneha. Organ prve stopnje v odločbi št. 215-21/2021-2550-4 z dne 24. 5. 2021 navaja, da je po izvedbi ugotovitvenega postopka ugotovil, da stranka ni izkazala, da ima najmanj 50 aktivnih članov, ki bi bili udeleženi na letnem zboru in bi plačali članarino. Po mnenju

organa prve stopnje zatrjevanje pritožnika, da nima pravne podlage za sporočanje osebnih podatkov članov društva, ni odločilno za konkretni upravni postopek. Organ prve stopnje je zahteval le dokazila, ki so v skladu z ZON-E, in sicer imena in število članov ter dokazila o udeležbi na letnem zboru in o plačani članarini. Organ prve stopnje ni zahteval nobenega osebnega podatka o članih društva, razen tistih, ki jih je pritožnik že od svoje ustanovitve sam dal v javnost v najširšem pomenu besede in so ves čas obstoja pritožnika (tudi tekoče) dostopni na svetovnem spletu, v knjižnicah, publikacijah in jih je pritožnik tudi v konkretnem upravnem postopku predložil sam (imena in priimki nekaterih članov). Za dokazilo, da so člani aktivni in pritožnik izpolnjuje pogoj, pa bi jih moral predložiti najmanj 50, a jih ni. Pritožnik tudi ni predložil dokazila o plačanih članarinah za najmanj 50 članov (poleg imena še znesek plačila in dokazilo o plačilu). Organ prve stopnje v nadaljevanju ugotovitvenega postopka navaja mesta, kjer so javnosti dostopna imena in priimki članov pritožnika. Glede tega organ je prve stopnje sklenil, da pritožnik več let v javnost daje podatke o svojih članih (imena in priimke) ter navaja dejstvo, da so ti člani pritožnika, v konkretnem upravnem postopku pa na zahtevo ni sporočil najmanj 50 imen in priimkov članov, ki so bili na zboru članov in so plačali članarino. Pritožnikovo zatrjevanje v dopisu z dne 18. 3. 2021, da pritožnik nima pravne podlage za sporočanje osebnih podatkov zaradi tega ne drži. Iz statuta tudi izhaja, da je društvo javno, da tajnik društva vodi evidence in je delo blagajnika javno. ZON-E daje pravno podlago, da pritožnik izkaže članstvo 50 aktivnih posameznikov (članov) in organ prve stopnje je pritožnika v dopisu št. 215-21/2021-2550-2 opozoril, da teh podatkov ne more pridobiti iz uradnih evidenc in hkrati ne pomenijo splošno znanih dejstev, zato je dokazno breme na stranki, da izkaže izpolnjenost pogojev iz ZON-E. Organ prve stopnje nadalje navaja, da pritožnik ni predložil dokazov, da je izvedel dve skupščini v letu 2020, pri čemer dokazila o zboru članov niso osebni podatki. Organ prve stopnje je tudi ugotovil, da predlog pritožnika, naj se opravi vpogled v dokumentacijo po predhodnem dogovoru na sedežu društva ali ministrstva ni primerno, saj pritožnik s tem določa način, kraj in čas izkaza dokazil o izpolnjevanju določil ZON-E, tak način pa nima pravne podlage, ker je organ prve stopnje stranki dal možnost, da se udeleži konkretnega upravnega postopka in v pozivu predpisal njegov način, pritožnik pa ni izkoristil zakonske možnosti in predložil zahtevanih dokazil na ustrezen predpisani način. Organ prve stopnje je ugotovil, da stranka ni dokazala, da izpolnjuje določila iz 137. člena ZON in 4. člena ZON-E, zato ne izpolnjuje pogojev iz 4. člena ZON-E, zato je odločil, da stranki preneha status nevladne organizacije v javnem interesu na področju ohranjanja narave.

Pritožnik je pritožbo vložil zaradi bistvenih kršitev pravil postopka, nepopolno ugotovljenega dejanskega stanja in napačne uporabe materialnega prava.

Pritožnik organu prve stopnje očita kršitev načela materialne resnice (8. člen ZUP), po katerem je v postopku »treba ugotoviti resnično dejansko stanje in v ta namen ugotoviti vsa dejstva, ki so pomembna za zakonito in pravilno odločbo«. Pritožnik se je na poziv organa prve stopnje z dne 22. 2. 2021 za predložitev dokazov o izpolnjevanju pogojev pravočasno odzval, v njem pa je izrazil pomisleke o lastni pravni podlagi za sporočanje osebnih podatkov ter predlagal alternativni način izkazovanja pogojev, ki ne bi pomenil čezmerne in nezakonite obdelave osebnih podatkov. Pritožnik je v dopisu z dne 18. 3. 2021 prosil, naj se predložitev dokumentov opravi z vpogledom. S tem, da je organ prve stopnje po pritožnikovem dopisu z dne 18. 3. 2021 in predlogu pritožnika brez nadaljnjega postopka izdal odločbo, da status v javnem interesu pritožniku preneha, je po mnenju pritožnika ravnal v nasprotju z načelom materialne resnice, saj je zavrnil možnost, da ugotovi resnično dejansko stanje oziroma ugotovi vsa dejstva, ki so pomembna za zakonito in pravilno odločbo.

Pritožnik organu prve stopnje očita kršitev določb prvega, tretjega in četrtega odstavka 7. člena ZUP. V skladu s prvim odstavkom 7. člena ZUP mora organ stranko opozoriti na njene pravice in »omogočiti strankam, da čim lažje zavarujejo in uveljavijo svoje pravice; pri tem morajo skrbeti za to, da stranke ne uveljavljajo svojih pravic v škodo pravic drugih in ne v nasprotju z

javno koristjo, določeno z zakonom ali z drugim predpisom». Pritožnik je želel izpolniti svojo obveznost brez škode za pravice članov, katerih osebni podatki se varujejo, organ prve stopnje pa tega ni dopustil. Organ prve stopnje naj bi po pritožnikovem mnenju ravnal tudi v nasprotju s tretjim odstavkom 7. člena ZUP, ki določa, da se pri odločanju o pravicah, obveznostih in pravnih koristih strank proti njim uporabljajo tisti s predpisi določeni ukrepi, ki so zanje ugodnejši, če se z njimi doseže namen predpisa. V konkretnem primeru je bila predložitev dokazov z vpogledom za pritožnika bistveno ugodnejša z vidika izpolnjevanja njenih obveznosti do posameznikov s področja varstva podatkov.

Organ prve stopnje je v konkretni zadevi ravnal tudi v nasprotju s svojim lastnim pozivom z dne 6. 11. 2020, v katerem se je o načinu dokazovanja odločalo na podlagi mnenja informacijske pooblaščenke, »da se lahko število članov presoja z vpogledom v originalni dokument« npr. seznam članov, in da organ prve stopnje »vsekakor nima pravne podlage za (trajno) hrambo seznama članov«. Pritožnik meni, da je bilo iz poziva z dne 6. 11. 2020 mogoče sklepati, da organ prve stopnje meni, da je vpogled primeren način dokazovanja in da je primernejši od pošiljanja dokumentacije. Takrat je organ prve stopnje sklenil, da tudi epidemične razmere ne upravičujejo pošiljanja dokumentov in se namesto tega odločil za pripravo izjave kot dokazila, pri tem pa si je pridržal »pravico, da v primeru dvoma naknadno opravi vpogled v seznam članstva in o tem sestavi uradni zaznamek.«. Pritožnik torej v odgovoru z dne 18. 3. 2021 ni ravnal le po svojem prepričanju in razumevanju zakonodaje s področja osebnih podatkov (podprtim z mnenji informacijske pooblaščenke), ampak tudi v skladu z izvirnimi stališči in komuniciranjem organa prve stopnje iz poziva z dne 6. 11. 2020, zato pritožnik nikakor ni mogel pričakovati, da vpogled ne bi bil primeren način predložitve dokazov ali celo, da bo njegov predlog za vpogled imel za posledico takojšnjo odločbo o prenehanju statusa.

Nadalje pritožnik navaja, da organ prve stopnje v dopisu z dne 22. 2. 2021 piše le o »predložitvi« in »dostavi« dokazil, pri čemer pa ne določa, na kakšen način ali po kakšnem kanalu naj bi se ta dostava izvedla. Organ prve stopnje ni navedel, da naj pritožnik dokumentacijo pošlje po pošti na naslov ali elektronski naslov. Po pritožnikovem mnenju bi moral organ prve stopnje, če je od poziva z dne 6. 11. 2020 do dopisa z dne 22. 2. 2021 spremenil stališče, torej da vpogled ni več primeren način dokazovanja in se ne glede na dopis z dne 6. 11. 2021 lahko upošteva le pošiljanje dokumentacije, to moral jasneje zapisati.

Nadalje pritožnik organu prve stopnje očita kršitev ustavnega načela enakosti pred zakonom. Organ prve stopnje je namreč več drugim nevladnim organizacijam v istovrstnih postopkih v enakem obdobju omogočil dokazovanje izpolnjevanja pogojev z vpogledom v dokumentacijo. Po pritožnikovih informacijah je v nekaterih primerih uradnik organa prve stopnje sam predlagal dokaz z vpogledom, v nekaterih drugih primerih pa je bil vpogled izveden na predlog nevladne organizacije. Pritožnik med dokazi navaja, da je organ prve stopnje omogočil dokazovanje z vpogledom Slovenskemu odonatološkemu društvu, Društvu Bober, Herpetološkemu društvu – Societas herpetologica slovenica, Morigenosu – slovenskemu društvu za morske sesalce. Organ prve stopnje v odločbi o prenehanju statusa ni pojasnil, zakaj vpogled v zahtevane podatke organu v konkretni zadevi ne bi zadoščal za ugotovitev dejanskega stanja, torej ali ima pritožnik 50 aktivnih članov.

Organ prve stopnje je s tem, ko je izdal odločbo, preden je pritožniku omogočil, da se izjavi o vseh okoliščinah, ki so vplivale na sprejeto odločitev, po pritožnikovem mnenju kršil tudi načelo zaslišanja stranke (tretji odstavek 9. člena ZUP) in četrti odstavek 146. člena ZUP, po katerem odločbe ni dopustno izdati, preden se stranki ne omogoči, da se izreče o dejstvih in okoliščinah, pomembnih za izdajo odločbe. Organ prve stopnje je namreč svojo odločitev večinoma oprl na to, da glede na spletno stran pritožnika in druge javno dostopne podatke o aktivnostih pritožnik sam že več let v javnost daje podatke svojih članov. Na podlagi tega je organ prve stopnje

sklenil, da je pritožnik imel pravno podlago za pošiljanje podatkov. O teh dejstvih se pritožnik ni imel priložnosti izjaviti.

Pritožnik meni, da je prišlo pri odločitvi na I. stopnji do nepravilne uporabe materialnega prava, to je 4. člena ZON-E v povezavi s točkama (c) in (e) prvega odstavka 5. člena Uredbe (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter razveljavitvi Direktive 95/46/ES (v nadaljevanju: GDPR). Organ prve stopnje namreč pri svoji zahtevi za zagotovitev dokazil ni upošteval načela sorazmernosti oziroma najmanjšega obsega osebnih podatkov ter načela omejitve hrambe iz 5. člena Splošne uredbe o varstvu osebnih podatkov, zato je bila taka zahteva nezakonita. Po pritožnikovem mnenju ni sporno, da je zahteva za zagotovitev dokazil o aktivnih članih (seznam članov, ki so se udeležili zbora članov, dokazila o plačanih članarinah) glede na 137. člen ZON in 4. člen ZON-E upravičena, vendar pa se pritožnik ne strinja s pošiljanjem dokumentacije. Pritožnik navaja, da je informacijska pooblaščenka v zvezi z vprašanji pravnih podlag za pošiljanje seznama članov društva (in dokazil o plačanih članarinah) za namen dokazovanja izpolnjevanja pogojev za status nevladne organizacije v javnem interesu na področju ohranjanja narave izdala mnenji št. 7121-1/2020/1281 z dne 24. 7. 2020 in št. 07120-1/2020/482 z dne 17. 8. 2020. V mnenju št. 7121-1/2020/1281 je informacijska pooblaščenka ugotovila, da pravna podlaga za predložitev podatkov obstaja, in sicer je to zakonska obveznost na podlagi tretjega odstavka 137. člena ZON, z dodatnim pojasnilom, »da je treba pri posredovanju podatkov upoštevati načelo najmanjšega obsega podatkov iz člena 5 Splošne uredbe o varstvu podatkov (c točka prvega odstavka)«. V mnenju 07120-1/2020/482 z dne 17. 8. 2020 pa informacijska pooblaščenka ugotavlja, da »mora pristojni organ, ko presoja o tem, ali nevladna organizacija opravlja dejavnosti v javnem interesu, upoštevajoč načelo sorazmernosti, presoditi, katera dokazila so potrebna in primerna kot dokaz in katera dokazila upošteva v samem postopku.«. Pooblaščenka tudi v tem mnenju opozarja na načelo sorazmernosti, to je načelo najmanjšega obsega podatkov, ki določa, da morajo biti pod pogojem, da obstaja pravna podlaga, osebni podatki, ki se obdelujejo, ustrezni, odločilni in omejeni na to, kar je potrebno za namene, za katere se obdelujejo. To pa se vedno presoja ob upoštevanju konkretnih okoliščin posameznega primera. Glede na to se lahko na primer število članov, zaposlenih in podobno, če je to mogoče in primerno, načeloma presoja z vpogledom v izvirni dokument, seznam in podobno ter izdelavo uradnega zaznamka o vpogledu v na primer seznam članov, in ne nujno s hrambo seznama z vsemi osebnimi podatki članov ali zaposlenih, ki pomeni tudi večje tveganje z vidika poznejših zlorab, enako velja za druga dokazila. Vendar pa mora o tem presojati organ, ki odloča v konkretnem postopku, in upoštevati vse okoliščine posameznega primera.

Pritožnik v pritožbi navaja morebitne prednosti, ki bi jih lahko organ prve stopnje prepoznal v zvezi s pošiljanjem dokazil v primerjavi z vpogledom. Edina bistvena prednost, ki bi jo po mnenju pritožnika lahko prepoznal organ prve stopnje, je naknadno delo v zvezi s preverjanjem pristnosti dokazil. Pri tem pa je edino, kar bi se naknadno na podlagi dokumentacij smiselno še lahko preverjalo, identiteta oseb, navedenih kot aktivni člani društva. Vendar so dokazila, ki jih je ministrstvo zahtevalo in jih je pritožnik tudi bil pripravljen predložiti v vpogled, takšna, da identiteto oseb že izkazujejo. Identiteta oseb bi se lahko preverjala na primer z vpogledom v register prebivalstva, vendar pa za to v konkretnem primeru ne bi bilo razloga, saj je identiteto preverila že banka, torej bančni izpiski o plačanih članarinah izkazujejo identiteto oseb in izvedeno plačilo. Poleg tega je potrebno le še dokazilo o udeležbi teh članov na zboru članov, kar pa se zahtevi organa prve stopnje izkazuje z zapisniki ali seznamom prisotnosti, ki jih je pritožnik prav tako želel predložiti v vpogled.

Organ prve stopnje je svojo odločbo med drugim utemeljil tudi s tem, da pritožnik več let v javnost daje podatke o svojih članih (imena in priimke) ter navaja dejstvo, da so ti člani DPOMS in da torej ne drži, da DPOMS nima pravne podlage za pošiljanje osebnih podatkov. Pritožnik

na te navedbe odgovarja z najosnovnejšim pravilom obdelave osebnih podatkov v skladu z zakonodajo. Pravno podlago je treba imeti za vsako obdelavo in vsakega posameznika posebej. Dejstvo, da pritožnik ima pravno podlago za določene namene, seveda ne pomeni, da ima pravno podlago za obdelavo za vse poljubne namene, ki se jih še domisli. Dejstvo, da je pritožnik imel (pridobil) pravno podlago za obdelavo osebnih podatkov nekaterih članov, ne pomeni, da ima pravno podlago za obdelavo podatkov katerega koli člana. V konkretnem upravnem postopku na I. stopnji bi šlo za obdelavo osebnih podatkov za popolnoma drug namen od teh, ki jih v odločbi navaja organ prve stopnje, in za ta namen je treba pravno podlago in dopustni obseg obdelave presojati posebej.

Na navedbe organa prve stopnje, da iz statuta društva izhaja, da je društvo javno, da tajnik društva vodi evidence, da je delo blagajnika javno ter da iz statuta ne izhaja, da bi navedba imen in priimkov članov društva »sploh predstavljala disciplinsko kršitev Statuta«, pritožnik odgovarja, da to, kaj je disciplinska kršitev statuta, nima s pravnimi podlagami za obdelavo podatkov nobene povezave. Določbe o tem, da je delo društva ali kakšnega organa javno, ne pomenijo, da ta organ sme kadar koli obdelovati ali razkriti osebne podatke, s katerimi se seznani pri svojem delu, če nima za to pravne podlage (za določen namen).

Na koncu pritožbe pritožnik navaja, da je v postopku na I. stopnji prišlo do bistvenih kršitev postopka in napačne uporabe materialnega prava, zato je bilo napačno ugotovljeno dejansko stanje. Pritožnik namreč izpolnjuje pogoje za nevladno organizacijo, ki deluje v javnem interesu na področju ohranjanja narave po 137. členu ZON in 4. členu ZON-E, vendar tega ni imel možnosti izkazati, saj mu organ prve stopnje ni omogočil (ustrezne) predložitve dokazil in mu ni zagotovil pravic v upravnem postopku.

Pritožbeni organ je preizkusil pritožbo v okviru pritožbenih navedb. Pritožba je utemeljena.

V skladu s 3. točko drugega odstavka 237. člena ZUP se za bistveno kršitev pravil upravnega postopka šteje, če pritožniku ni bila dana možnost, da se izjavi o dejstvih in okoliščinah, pomembnih za izdajo odločbe. Pritožbeni organ ugotavlja, da je v postopku na I. stopnji prišlo do bistvenih kršitev pravil postopka. V skladu z 8. členom ZUP in načelom materialne resnice je treba v postopku ugotoviti resnično dejansko stanje in v ta namen ugotoviti vsa dejstva, ki so pomembna za zakonito in pravilno odločbo. Zato mora uradna oseba v postopku zbrati dokazila in na podlagi teh dokazil ugotoviti materialno resnico. Pritožbeni organ ugotavlja, da 4. člen ZON-E ne določa načina predložitve dokazil. V 1. točki drugega odstavka 4. člena ZON-E je določeno le, da mora imeti nevladna organizacija, ki je organizirana v statusni obliki društva, najmanj 50 aktivnih članov, pri čemer se šteje, da je član aktiven, če je bil tekoče in šest mesecev po uveljavitvi ZON-E udeležen na zboru članov in je plačal članarino. Je pa v tretjem odstavku 137. člena ZON določeno, da nevladna organizacija, ki je organizirana v statusni obliki društva, pogoj (50 aktivnih članov) izkaže s predložitvijo dokumentacije, iz katere izhaja udeležba posameznega člana na zboru članov, z evidenco plačanih članarin s priloženimi verodostojnimi knjigovodskimi listinami ali letnim poročilom, ki vsebuje bilanco stanja in izkaz poslovnega izida s pojasnili k izkazu, v katerih so razkriti prihodki iz članarin. Tretji odstavek 137. člena ZON natančneje ne določa načina predložitve dokumentacije, določa le obveznost predložitve. V konkretnem primeru gre lahko za predložitev dokumentacije v vpogled ali pa za pošiljanje po navadni/priporočeni fizični pošti ali za pošiljanje po elektronski pošti. Pritožnik se v pritožbi upravičeno sklicuje na to, da organ prve stopnje v pozivu št. 215-21/2021-2550-2 z dne 22. 2. 2021, ki je bil pritožniku vročen 4. marca 2021, ni natančneje določil načina predložitve dokumentacije. Pritožnik je iz poziva organa prve stopnje št. 215-24/2020-1 z dne 6. 11. 2020 prav tako lahko upravičeno sklepal, da se lahko na podlagi mnenja informacijske pooblaščenke število članov presoja z vpogledom v originalni dokument.

Pritožbeni organ je ugotovil, da je organ prve stopnje s tem, ko je po pritožnikovem dopisu z dne 18. 3. 2021 in po predlogu pritožnika, da dostavi dokumente v vpogled, brez nadaljnega postopka izdal odločbo, da status v javnem interesu pritožniku preneha, ravnal v nasprotju z načelom materialne resnice, saj je zavrnil možnost, da ugotovi resnično dejansko stanje oziroma vsa dejstva, ki so pomembna za zakonito in pravilno odločbo. Organ prve stopnje je s tem kršil tudi določbe prvega, tretjega in četrtega odstavka 7. člena ZUP. Organ prve stopnje bi moral omogočiti pritožniku, da ne uveljavi svojih pravic v škodo pravic drugih. Pritožnik je zaprosil za izpolnitev svoje obveznosti brez škode za pravice članov, katerih osebni podatki se varujejo, organ prve stopnje pa tega ni dopustil. Organ prve stopnje je ravnal tudi v nasprotju s tretjim odstavkom 7. člena ZUP, ki določa, da se pri odločanju o pravicah, obveznostih in pravnih koristih strank proti njim uporabljajo tisti s predpisi določeni ukrepi, ki so zanje ugodnejši, če se z njimi doseže namen predpisa. V konkretnem primeru je bila predložitev dokazov z vpogledom za pritožnika bistveno ugodnejša z vidika izpolnjevanja njegovih obveznosti do posameznikov s področja varstva podatkov.

Pritožbeni organ je ugotovil, da je organ prve stopnje v konkretni zadevi ravnal tudi v nasprotju s svojim lastnim pozivom z dne 6. 11. 2020, v katerem se je o načinu dokazovanja odločalo na podlagi mnenja informacijske pooblaščenke, »da se lahko število članov presoja z vpogledom v originalni dokument« npr. seznam članov, in da organ prve stopnje »vsekakor nima pravne podlage za (trajno) hrambo seznama članov«. Iz poziva z dne 6. 11. 2020 je bilo mogoče sklepati, da organ prve stopnje meni, da je vpogled primeren način dokazovanja in da je primernejši od pošiljanja dokumentacije. Zato pritožnik nikakor ni mogel pričakovati, da vpogled ne bi bil primeren način predložitve dokazov ali celo, da bo po njegovem predlogu za vpogled takoj izdana odločba o prenehanju statusa.

Po presoji pritožbenega organa pritožnik prav tako utemeljeno trdi, da je organ prve stopnje kršil ustavno načelo enakosti pred zakonom, saj je več drugim nevladnim organizacijam v istovrstnih postopkih v enakem obdobju omogočil dokazovanje izpolnjevanja pogojev z vpogledom v dokumentacijo.

Pritožbeni organ je ugotovil, da je organ prve stopnje kršil načelo zaslišanja strank. To načelo daje možnosti stranki, da se pred izdajo odločbe seznani z rezultatom ugotovitvenega postopka ter da se izjavi o dejstvih in okoliščinah, pomembnih za odločitev organa, ter s tem brani, zavaruje in uveljavlja svoje pravice in pravne koristi. Pritožbeni organ ugotavlja, da je organ prve stopnje sicer dal možnost stranki, da predloži dokaze, vendar predložitve dokumentov na vpogled kljub zaprosilu pritožnika ni omogočil, ker je ugotovitveni postopek predčasno končal. Ugotovitveni postopek je bil predčasno končan brez vnaprejšnjega opozorila pritožnika, da bo organ prve stopnje postopal na ta način.

Na podlagi postopka inšpekcijskega nadzora, navedenega v nadaljevanju, je pritožbeni organ ugotovil, da organ prve stopnje ni nepravilno uporabil materialnega prava, to je 4. člena ZON-E v povezavi s točkama (c) in (e) prvega odstavka 5. člena Uredbe (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter razveljavitvi Direktive 95/46/ES (v nadaljevanju: GDPR), kakor to očita pritožnik. Nad organom prve stopnje je Informacijski pooblaščenec sprožil postopek inšpekcijskega nadzora št. 0610-67/2021. Državna nadzornica za varstvo osebnih podatkov je glede konkretnih upravnih postopkov preverjanja izpolnjevanja pogojev po 4. členu ZON-E ugotovila, da je treba postopek inšpekcijskega nadzora zoper zavezanca, torej organ prve stopnje, ustaviti, ker ni kršil določb Uredbe (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (splošna uredba o varstvu podatkov; v nadaljevanju: splošna uredba) in po Zakona o varstvu osebnih podatkov (Uradni list RS, št. 94/07, UPB1; v nadaljevanju: ZVOP-1).

Po presoji pritožbenega organa navajanje organa prve stopnje, da pritožnik več let v javnost daje podatke o svojih članih (imena in priimke) ter na podlagi tega utemeljuje, da ima pritožnik pravno podlago za trajno predložitev podatkov o članih organu prve stopnje, ni odločilno. Glede tega pritožbeni organ sprejema navedbo pritožnika, da je treba imeti pravno podlago za obdelavo osebnih podatkov za vsak konkretni primer. Prav tako pritožbeni organ sprejema navedbe pritožnika glede tega, da javnost delovanja društva nima povezave z obdelavo ali razkrivanjem osebnih podatkov članov.

Po presoji pritožbenih navedb se je pritožbeni organ v okviru pristojnosti iz prvega odstavka 251. člena ZUP odločil, da sam dopolni ugotovitveni postopek in odpravi predhodno navedene pomanjkljivosti upravnega postopka I. stopnje. Pritožnik je bil z vabilom št. 215-126/2021-2550-1 z dne 13. 7. 2021, vročenim 22. julija 2021, vabljen na predložitev dokumentacije o udeležbi posameznega člana na zboru članov v letu 2020 (do 20. decembra 2020), dokazil o tem, da je oseba, ki se je udeležila zbora članov v letu 2020, pritožnikov član, ter dokazil o tem, da je član, ki se je udeležil zbora članov v letu 2020, vplačal članarino. Pritožnik je 29. julija 2021 pritožbenemu organu predložil na vpogled naslednjo dokumentacijo:

- Zapisnik izredne skupščine DPOMS z dne 12. 12. 2020 z imeni in priimki članov, ki so sodelovali na izredni skupščini (65 članov);
- pristopne izjave 50 članov z imeni in priimki ter drugimi osebnimi podatki,
- bančna potrdila o plačilu članarine, iz katerih izhajajo ime in priimek člana, naslov, znesek in dan plačila (vpogled za 50 članov).

Pritožbeni organ je na podlagi vpogleda v predloženo dokumentacijo pritožnika ugotovil, da je pritožnik predložil v vpogled dokazila o članstvu in dokazila o plačilu članarine za 50 članov, ki so bili udeleženi na izredni skupščini 12. decembra 2020, ter je s tem izkazal izpolnjevanje pogojev pa 4. členu ZON-E. Na podlagi teh dejstev, ki so bila ugotovljena v dopolnilnem ugotovitvenem postopku, ter na podlagi pooblastil iz drugega odstavka 251. člena ZUP je pritožbeni organ, kot izhaja iz 1. točke izreka te odločbe, odpravil odločbo Ministrstva za okolje in prostor št. 215-21/2021-2550-4 z dne 24. 5. 2021 in jo nadomestil. Na podlagi dopolnjenega ugotovitvenega postopka je pritožbeni organ ugotovil, kakor izhaja iz 2. točke izreka te odločbe, da pritožnik, to je Društvo za proučevanje in ohranjanje metuljev Slovenije, Večna pot 111, 1000 Ljubljana, izpolnjuje pogoje po 4. členu ZON-E.

Na podlagi drugega odstavka 118. člena ZUP je bilo o stroških odločeno, kakor izhaja iz izreka 3. točke te odločbe. Na podlagi 3. točke prvega odstavka 24. člena Zakona o upravnih taksah (Uradni list RS, št. 106/10 – uradno prečiščeno besedilo, 14/15 – ZUUJFO, 84/15 – ZZelP-J, 32/16, 30/18 – ZKZaš in 189/20 – ZFRO) se taksa ne plačuje za dokumente in dejanja v zvezi z opravljanjem dejavnosti pravne osebe zasebnega prava, ki jim je podeljen status organizacije v javnem interesu ali za katere zakon določa, da je njihova dejavnost v javnem interesu.

Pouk o pravnem sredstvu:

Zoper to odločbo ni pritožbe. Dovoljen je upravni spor z vložitvijo tožbe v 30 dneh od vročitve te odločbe. Tožba se vloži pri Upravnem sodišču Republike Slovenije, Fajfarjeva 33, Ljubljana, in sicer neposredno pri sodišču ali se pošlje priporočeno po pošti.

Mag. Janja Garvas Hočevar
vršilka dolžnosti generalnega sekretarja

Vročiti:

- Društvo za proučevanje in ohranjanje metuljev Slovenije

Prejme:

- Ministrstvo za okolje in prostor